

Coincidint amb el centenari de la mort d'Enric Granados, diversos museus de la Xarxa de Museus de la Diputació de Barcelona presenten una petita mostra sobre la figura del músic.

El 24 de març del 1916 moria Enric Granados, ofegat al canal de la Mànega, en ser torpedinat el vaixell amb què tornava d'estrenar *Goyescas* a Nova York. El músic havia passat per Londres, on va sopar amb el seu amic Ismael Smith, i allà s'embarcaria al *Sussex*. La notícia de la seva mort, esdevinguda en el moment de més èxit internacional, va colpir la societat catalana de l'època. Els diaris se'n van fer un gran ressò, nombroses poblacions li van dedicar un carrer o una plaça i es van fer diversos actes de reconeixement. La seva figura, l'esplendor de la seva obra, les diverses versions i el drama de la seva mort oferien tots els components per esdevenir un mite modern, un dels esdeveniments que van marcar la Catalunya del primer quart del segle xx.

La figura del compositor lleidatà té una presència destacada a les col·leccions dels museus de la Xarxa de Museus de la Diputació de Barcelona. A partir d'aquests fons es planteja un breu recorregut que aborda la seva figura i l'impacte de la seva mort, la font d'inspiració i la connexió amb Goya i, finalment, el seu cercle d'amistats amb intel·lectuals, artistes i personatges de l'època.

Homenatge a Enric Granados. Reial Cercle Artístic Programa, 1916 Museu Abelló

Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona

Museu d'Art de Cerdanyola. Can Domènech

Del 14 de maig al 8 de juliol del 2016
Carrer de Sant Martí, 88, 08290 Cerdanyola del Vallès

Fundació Palau

Del 8 de juliol a l'1 de setembre del 2016
Carrer de la Riera, 54, 08393 Caldes d'Estrac

Museu d'Arenys de Mar

Del 2 de setembre a l'11 d'octubre del 2016
Carrer de l'Església, 43, 08350 Arenys de Mar

Museu d'Art de Sabadell

De l'11 d'octubre al 25 de novembre del 2016
Carrer del Doctor Puig, 16, 08202 Sabadell

Museu Abelló

Del 25 de novembre del 2016 al 26 de febrer del 2017
Carrer de Berenguer III, 122, 08100 Mollet del Vallès

Diputació de Barcelona | Àrea de Cultura, Educació i Esports

Gerència de Serveis de Cultura
Oficina de Patrimoni Cultural
Comte d'Urgell, 187. 08036 Barcelona
Tel. 934 022 566
gs.cultura@diba.cat
http://www.diba.cat/web/opc/coincidencies_insolites

Xarxa de Museus Locals de la Diputació de Barcelona

COINCIDÈNCIES INSÒLITES

L'Empremta d'Enric Granados. Entre el drama i el mite

Museu d'Art de Cerdanyola
Can Domènech

Museu d'Arenys de Mar
Museu d'Art de Sabadell

Fundació Palau

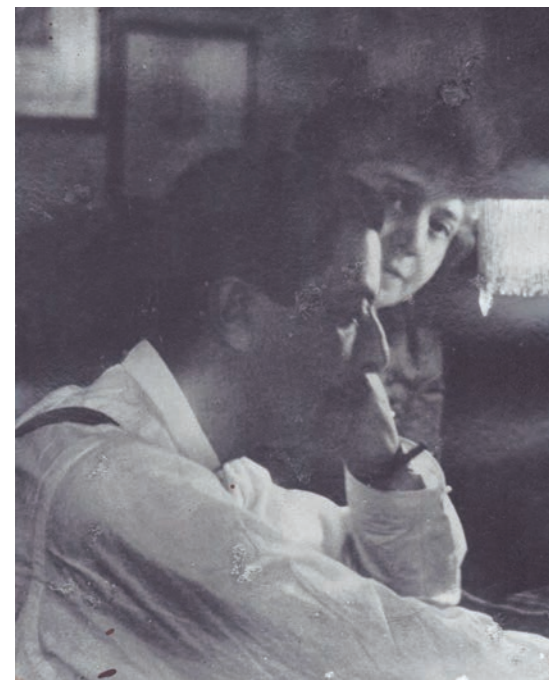
Museu Abelló

Diputació de Barcelona

1. El cant del cigne, esplendor i mort de Granados

Enric Granados i Campiña (Lleida, 1867 – costa de Dieppe, 1916), de mare asturiana i pare cubà, va arribar amb la seva família a Barcelona quan tenia 7 anys. En aquesta ciutat va començar els estudis de música, que continuaria del 1887 al 1889 a París. En tornar, va iniciar la seva activitat com a compositor i pianista, i va fundar la Societat de Concerts Clàssics i l'Acadèmia Granados. El 1911 va presentar *Goyescas* a Barcelona, tres anys després la va estrenar a París i el 1916 va obtenir el seu èxit més important amb la presentació de la versió escènica al Metropolitan Opera de Nova York. Precisament, de tornada dels Estats Units, el 24 de març del 1916, va morir juntament amb la seva dona arran d'un atac al vaixell on viatjaven, a càrrec d'un submarí alemany.

Ex-libris per a Enric Granados
Primer quart del segle xx
Fundació Palau

Al marge de *Goyescas*, va destacar en les composicions per a piano, com ara *Capricho español* o *Seis escenas romànticas*. També en sobresurten les obres líriques, amb text d'Apel·les Mestres, *Picardol*, *Follet*, *Gaziel* i *Liliana*, i cançons com *Las tonadillas*. Dins de la seva producció destaquen les *Danzas españolas*. Granados pertany a l'època d'esplendor del modernisme, i amb Albéniz, se'l considera el creador de l'escola catalana moderna de piano. A diversos museus de la xarxa es conserven documents gràfics i escrits que mostren l'èxit de la seva carrera i la repercussió de la seva desaparició.

El matrimoni Granados, 1898
Museu Abelló

2. Goyescas i Granados

Una de les fonts d'inspiració més destacades de Granados va ser l'univers plàstic del pintor aragonès Francisco de Goya y Lucientes. Els seus quadres, i sobretot els seus gravats, que van gaudir d'una difusió excepcional a Europa, van alimentar el mite d'una Espanya exòtica i oriental, ancorada encara a l'antic règim, amb tradicions fosques i passions desbordades. Tot aquest món folklòric i artificios de *majos* i *manoles*, d'escenes de taumàquia i de la seducció de danses de mantons i vestits tradicionals va servir també de referència a l'artista Ismael Smith i Marí. Aquest apartat incideix en la influència i el diàleg que s'estableix entre la imatge del mite d'Espanya de Goya i l'obra de Granados i Ismael Smith. En aquesta mostra es posen en diàleg un gravat original dels «Capritxos» de Goya amb la reinterpretació de Smith i els dibuixos que el mateix Granados realitzarà al voltant de la temàtica de la *manola*.

Gravat, 1919. Ismael Smith
Museu d'Art de Cerdanyola

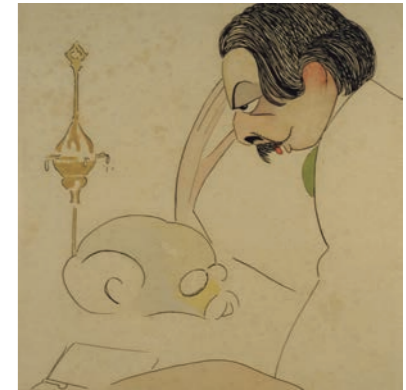

Dibuix, llapis de color i tinta
Enric Granados. Museu de la Música

Aiguafort de la sèrie «Capritxos», núm. 61,
6a edició (any 1899-1900)
Francisco de Goya y Lucientes
Fundació Palau

3. El cercle de Granados

Per acabar, el darrer dels àmbits aborda la relació especial del músic amb tot un seguit d'artistes i intel·lectuals de l'època. A diverses col·leccions i museus es conserven retrats de Granados realitzats per pintors reconeguts del moment, entre els quals destaquen el canari Néstor Martín-Fernández de la Torre, el basc Ramon de Zubiaurre i el cerdanyolenc Josep de Togores.

El músic Enric Granados, 1910-1911
Lluís Bagaria
Museu d'Art de Sabadell

Ex-libris per a Tórtola Valencia
Primer quart del segle xx
Ismael Smith
Fundació Palau

El músic va ser també retratat per diversos fotògrafs, com ara el sabadellenc Joan Vilatobà, un dels primers pictorialistes, i dibuixants i caricaturistes del moment com ara Lluís Bagaria. Hem de fer un esment especial a les diverses versions que Smith realitzaria del seu íntim amic, en multitud de retrats, ex-libris, caricatures, escultures i projectes de monument. També en destaca la relació amb la ballarina i musa Carmen Tórtola Valencia, que va interpretar algunes de les danses més populars de Granados.

Ventall de dansa
de Carmen Tórtola Valencia
Segona meitat del segle XIX
Museu d'Arenys de Mar

Text: Txema Romero
(Museu d'Art de Cerdanyola)